

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Протокол № 4 від «12» 04 2024 року

Уведено в дію наказ директора

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

№ 23/1 від «15» 04 2024 року

Директор ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Станіслав ШНАЙДЕР

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПЕДАГОГІЧНУ ПРАКТИКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У
ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ «ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЩЕЛЕПНО-
ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МЕДИЧНИХ НАУК
УКРАЇНИ»**

Одеса – 2024

1. Загальні положення

1.1 Положення розроблено відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023, Статуту, положень та наказів ДУ «ІСЦЛХ НАМН» щодо організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти та інших регламентуючих документів, які стосуються системи управління якістю освіти, згідно з якими педагогічна практика передбачена як один із компонентів програми підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації.

1.2 Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Державній установі «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України» (далі – ДУ «ІСЦЛХ НАМН») регламентує форми, організацію, здійснення та зарахування проходження педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» (далі - здобувачі).

1.3 Педагогічна практика є складовою частиною освітнього процесу, обов'язковим компонентом підготовки аспірантів (здобувачів), невід'ємною частиною опанування навчального курсу професійної та практичної підготовки за науковою спеціальністю (спеціалізацією) в аспірантурі чи поза аспірантурою.

2. Мета, завдання і компетентності педагогічної практики

2.1 Метою педагогічної практики є формування в здобувача досвіду застосування відповідних умінь, знань та навичок здійснення педагогічної діяльності з урахуванням його професійних наукових інтересів.

2.2 Головними завданнями педагогічної практики є:

- формування та розвиток професійно-педагогічних навичок та умінь викладача вищої школи, зокрема, оволодіння комунікативними компетентностями, необхідними для якісного проведення лекцій, ведення семінарських і практичних занять, застосування новітніх технологій навчання та сучасного обладнання;
- аналіз та використання інноваційних методів навчання;
- освоєння здобувачами сучасних практичних методик проведення різних видів навчальних занять;
- практичне застосування механізмів вибору та використання ефективних прийомів та методів навчання та контролю за навчальною діяльністю студентів;
- виховання творчого, дослідного підходу до педагогічної діяльності;

- формування потреб в підвищенні своєї наукової та науково-педагогічної кваліфікації;
- опанування навичками та вмінням виконувати навчально-методичну роботу викладача ЗВО;
- розвиток практичних умінь залучати студентів до науково-дослідної роботи в контексті реалізації концепції «навчання через дослідження».

2.3 Здобувачі мають оволодіти компетенціями, що визначають здатність до:

- структурування та перетворення наукових знань у навчальний матеріал;
- відбору та структурування навчального матеріалу з дотриманням науково обґрунтованих підходів з використанням результатів наукових досліджень відповідної галузі, у тому числі і власних;
- систематизації навчальних і виховних завдань;
- організації навчально-виховної діяльності на особистісно орієнтованій основі, орієнтуючись на реалізацію визначеного блоку ключових компетенцій здобувачів вищої освіти як майбутніх фахівців;
- науково обґрунтованого використання методів і засобів інтерактивного навчання, форм і методів контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, комплексної діагностики та об'єктивного оцінювання рівня сформованості їхніх знань, умінь, компетентностей загалом;
- розробки навчальних, робочих програм з фахових навчальних дисциплін, формування навчально-методичних комплексів, що програмують логіку та алгоритми вивчення навчальної дисципліни, забезпечуючи їх адекватним змістово-технологічним супроводом, можливістю здобувачу вищої освіти проектувати власну траєкторію професійного й особистісного саморозвитку;
- забезпечення цілеспрямованості, структурованості, цілісності, особистісної орієнтованості всіх видів організації навчально-виховних робіт здобувачів вищої освіти, аналізу за базовими критеріями якості, наукової обґрунтованості освітньої діяльності, визначення структурних елементів лекційного, семінарського заняття відповідно до мети;
- формування пакету навчально-методичних матеріалів за результатами практики, що систематизують набутий упродовж цього періоду досвід у комплексі цінних надбань і проблем, котрі знижували ефективність професійної діяльності та мають стати предметом подальших досліджень, цілеспрямованої роботи над собою.

3. Зміст педагогічної практики

3.1 Зміст і обсяг педагогічної практики передбачений змістом відповідної ОНП докторів філософії та складає 6 кредити ЄКТС.

3.2 Педагогічна практика здобувачів передбачає такі види діяльності:

- ознайомлення з концептуальними засадами організації педагогічної діяльності у вищій школі;
- ознайомлення з робочими програмами, змістом навчальних курсів (за фахом);
- планування структури, розроблення методики й здійснення підготовки до проведення лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять;
- написання планів-конспектів лекцій, семінарських, практичних чи лабораторних занять;
- моніторинг, аналіз та підготовка навчально-методичного забезпечення з дисциплін у вищій школі;
- відвідування й аналіз навчальних занять;
- аналіз проведених колегами та самостійно організованих навчальних занять;
- проведення різних за формою навчальних занять;
- налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі здобувачами вищої освіти;
- організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- упровадження в освітній процес інноваційних педагогічних технологій та авторських методик;
- вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- аналіз педагогічних ситуацій та самостійне прийняття рішень щодо вирішення проблем.

4. Організація і порядок проведення педагогічної практики

4.1 Базою для проходження педагогічної практики, як правило, є наукове відділення, в якому працює науковий керівник здобувача.

4.2 Здобувач має право проходити педагогічну практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) інших закладів вищої освіти України та за кордоном (відповідно до підписаної угоди).

4.3 Практика проводиться, як правило, на третьому році навчання після вивчення дисципліни «Методика викладання у вищій школі». Терміни проходження практики та її програма визначаються в індивідуальному плані

здобувача, затверджуються науковим керівником та завідувача науковим відділенням, за яким закріплений здобувач.

4.4 Загальне керівництво та контроль за проходженням педагогічної практики здобувача покладається на завідувача науковим відділенням, за яким закріплений здобувач.

4.5 Безпосереднє керівництво та контроль за виконанням плану педагогічної практики здобувача здійснює його науковий керівник у межах годин, передбачених за наукове керівництво.

4.6 До головних завдань керівника педагогічної практики відносяться:

- організація, планування та оцінювання результатів практики;
- вибір тематики відкритого заняття і навчальних груп для його проведення;
- консультування здобувача щодо підготовки методичної розробки;
- надання методичної допомоги в плануванні та організації навчальної взаємодії;
- контроль роботи здобувача, відвідування ним занять та інших видів його роботи зі студентами, вжиття заходів щодо ліквідації недоліків в організації педагогічної практики;
- підготовка рецензії на відкрите заняття;
- підготовка висновку, який є невіддільною частиною звіту про проходження педагогічної практики здобувачем, та виставлення оцінки.

4.7 Основними видами робіт педагогічної практики здобувачів є:

- ознайомлення з навчально-методичною документацією;
- підготовка до відкритого навчального заняття (лекції, семінарського, практичного тощо) та складання плану-конспекту до нього за потреби;
- самостійне викладання, спільне викладання;
- підготовка методичної розробки;
- проведення відкритого навчального заняття (лекційного, семінарського, практичного тощо);
- підготовка звітної документації;
- захист звіту.

4.8 Здобувач, який проходить педагогічну практику зобов'язаний:

- вивчити нормативно-правові акти з питань вищої та післядипломної освіти в галузі охорони здоров'я, а також безперервного професійного розвитку лікарів в Україні, організації освітнього процесу та діяльності науково-педагогічних працівників у ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;
- дотримуватися навчальної та трудової дисципліни, професійної етики та медичної деонтології;

- виконувати унормовані вимоги безпосереднього керівника педагогічної практики;
- результати проходження педагогічної практики відобразити у звітній документації;
- сумлінно виконувати завдання педагогічної практики, визначені програмою;
- виявляти високу відповідальність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;
- результати проходження педагогічної практики сумлінно реєструвати в обліково-звітній документації,
- своєчасно захистити на засіданні наукового відділення звіт про проходження педагогічної практики здобувача та подати його для розгляду та затвердження до Вченій ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

5. Звітна документація з педагогічної практики

5.1 Після закінчення терміну педагогічної практики здобувачі звітують про виконання програми практики. Основними звітними документами проходження педагогічної практики здобувачем є:

- індивідуальний план педагогічної практики аспіранта (додаток 1);
- щоденник педагогічної практики аспіранта (додаток 2);
- звіт про проходження педагогічної практики аспіранта, погоджений керівником практики (додаток 3);
- рецензія на відкрите заняття (лекцію, семінар, практика тощо) (Додаток 4);
- витяг з протоколу засідання наукового відділенням, за яким закріплений здобувач, щодо обговорення і схвалення звіту про проходження педагогічної практики.

5.2 Форма підсумкового контролю успішності виконання педагогічної практики є залік. До підсумкового оцінювання допускаються здобувачі, які виконали програму практики в повному обсязі. Оцінювання проводиться за традиційною 4-бальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали за 200-бальною шкалою.

Кількість балів з дисципліни, конвертується у шкалу ECTS таким чином:

Кількість балів	Оцінка ECTS
180 – 200	A
150 – 179	B

120 – 149	C
0-119	D

Кількість балів з дисципліни, конвертується у 4-х бальну шкалу таким чином:

Кількість балів	Оцінка ECTS	Традиційна оцінка
180 – 200	«відмінно»	«зараховано»
150 – 179	«добре»	
120 – 149	«задовільно»	
0 – 119	«не задовільно»	«не зараховано»

5.3 Керівник перевіряє всі завдання практики, що виконував здобувач. Лекції та семінарські /практичні/лабораторні заняття оцінюють як за змістом, так і за дотриманням методики викладання. Керівник виставляє відмітку в Щоденник практики.

5.4 Кінцеву узагальнену оцінку практики затверджують на основі звіту на засіданні наукового відділенням, за яким закріплений здобувач. Вказаний у п. 5.1 перелік документів подається до розгляду та затвердження на засіданні Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

5.5 Здобувачі заочної форми навчання, які проходять педагогічну практику за погодженням із ДУ «ІСЦЛХ НАМН» в інших закладах вищої освіти, додатково до звіту представляють характеристику з місця її проходження за підписом керівника закладу.

5.6 Здобувач, відсторонений від практики, або робота якого на практиці визнана незадовільною, вважається таким, що не виконав індивідуальний план, і згідно з Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 із змінами і від 3 квітня 2019 р. № 283, підлягає відрахуванню.

6. Прикінцеві положення

6.1 Це Положення набирає чинності з моменту його затвердження рішенням Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН» та введенням в дію наказом директора.

6.2 Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом викладення його в новій редакції.

6.3 Після затвердженні нової редакції Положення, попереднє втрачає юридичну чинність.

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
 Національної академії медичних наук України»
 ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
педагогічної практики здобувача вищої освіти
ступеня доктора філософії

Аспіранта (здобувача) _____

(прізвище, ім'я по батькові)

Галузь знань _____ Спеціальність _____

Спеціалізація _____

Період проходження _____

Загальний обсяг _____

(кількість годин/кредитів ECTS)

№ з/п	Зміст роботи	Тиждень					
		1	2	3	4	5	6
1	ознайомлення з навчально-методичною документацією, з організацією науково-дослідної роботи відповідного відділу/ кафедри						
2	відвідування занять викладачів, ознайомлення з різними формами і методами викладання навчальних дисциплін, спостереження за навчально-виховною роботою викладачів						
3	отримання досвіду викладання у якості помічника викладача, мікровикладання, парне викладання						
4	підготовка методичної розробки до відкритого навчального заняття (лекції, семінарського, практичного тощо) та складання плану-конспекту до нього за потреби						
5	проведення відкритого заняття (лекційного, семінарського, практичного тощо)						
6	аналіз результатів практики						
7	підготовка звітної документації						
8	захист звіту з педагогічної практики						

Науковий керівник _____

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Аспірант (здобувач) _____

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

ЩОДЕННИК
проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти
ступеня доктора філософії

Аспіранта (здобувача) _____
(прізвище, ім'я по батькові)

Галузь знань _____ Спеціальність _____

Спеціалізація _____

Загальний обсяг _____

(кількість годин/кредитів ECTS)

За період з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Місце практики _____

Науковий керівник _____

(прізвище, ім'я по батькові)

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітки про виконання
	складання індивідуального плану практики, ознайомлення з навчально-методичною документацією, з організацією науково-дослідної роботи відповідного відділу/ кафедри	
	відвідування занять викладачів, ознайомлення з різними формами і методами викладання навчальних дисциплін, спостереження за навчально-виховною роботою викладачів	
	отримання досвіду викладання у якості помічника викладача, мікровикладання, парне викладання	
	підготовка методичної розробки до відкритого навчального заняття (лекції, семінарського, практичного тощо) та складання плану-конспекту до нього за потреби	
	проведення відкритого заняття (лекційного, семінарського, практичного тощо)	
	аналіз результатів практики	
	підготовка звітної документації	
	захист звіту з педагогічної практики	

Індивідуальний план затверджений на засіданні Вченої ради Протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Оцінка за результатами проходження практики: _____ балів.

Науковий керівник _____
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Керівник практики _____
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Аспірант (здобувач) _____
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Додаток 3

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

ЗВІТ

**про проходження педагогічної практики здобувачем вищої освіти
ступеня доктора філософії**

Аспіранта (здобувача) _____
(прізвище, ім'я по батькові)

Галузь знань _____ Спеціальність _____

Спеціалізація _____

Загальний обсяг _____
(кількість годин/кредитів ECTS)

За період з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Місце практики _____

Висновок здобувача (висловити думку про рівень одержаних теоретичних знань зі спеціальності, про набуття навичок самостійного ведення навчальної, виховної та наукової роботи, відзначити позитивні і негативні сторони організації і проведення практики, сформулювати пропозиції по її вдосконаленню): _____

Висновок керівника (загальне враження від виконання здобувачем завдань педагогічної практики, рекомендації щодо розвитку окремих компетентностей): _____

Загальна оцінка за результатами проходження практики: _____
балів.

Науковий керівник _____
(прізвище, ім'я по батькові)

Затверджено на засіданні наукового відділення Протокол № _____
від «_____» _____ 20__ р.

Заліковий лист результатів:

Початок періоду педагогічної практики за професійним спрямуванням:
«_____» _____ 20__ р.

Кінець періоду педагогічної практики за професійним спрямуванням:
«_____» _____ 20__ р.

Звіт з педагогічної практики за професійним спрямуванням затверджений на
засіданні Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН» Протокол № від «_____»
_____ 20__ р.

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

РЕЦЕНЗІЯ

на відкрите заняття здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
Аспіранта (здобувача) _____

(прізвище, ім'я по батькові)

Дата проведення заняття: _____

Вид заняття*: _____

Де проводилося заняття: _____

Кількість слухачів на занятті: _____.

Мета заняття: _____

Методичне забезпечення, наочність, технічні засоби***: _____

1. Загальні відомості про навчальне заняття (тема навчального заняття, її зв'язок з попередніми і наступними, місце у відповідному розділі; форма, формат, тип навчального заняття, його структура, відповідність темі та поставленій меті; рівень досягнення мети та отримані результати, умови, чинники, що сприяли цьому; сильні та слабкі сторони, досягнення, загальні враження): _____

2. Оцінка якості підготовки здобувача до організації навчального заняття (визначення структури, використання фахової та методичної літератури, підготовка дидактичного та роздаткового матеріалу): _____

3. Оцінка якості постановки мети, завдань навчального заняття, необхідних для її досягнення, створення у слухачів установки на досягнення мети: _____

4. Оцінка якості відбору змісту навчального матеріалу, розвитку особистісного ставлення слухачів до нього: _____

5. Оцінка застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності слухачів і їх творче, цілеспрямоване поєднання: _____

6. Характеристика комунікаційних та організаційних аспектів педагогічної діяльності здобувача під час проведення відкритого заняття: _____

7. Характеристика реакції слухачів на застосовані здобувачем педагогічні методи, прийоми та засоби: _____

8. Отримання зворотного зв'язку: _____

9. **Загальні висновки** (Загальна оцінка відкритого заняття, пропозиції і поради щодо вдосконалення підготовки та проведення наступних навчальних занять):

Керівник педагогічної практики _____
(прізвище, ім'я по батькові)

Рецензент _____
(вчене звання, посада) (підпис) (Ім'я, ПРИЗВИЩЕ)